

Uppföljning miljöledning

**Socialförvaltningen Hisingen
2022**

Innehållsförteckning

1.1	Uppföljning av socialförvaltningen Hisingens kartlagda miljöpåverkan	3
1.1.1	Fordon	3
1.1.2	Engångsmaterial	4
1.1.3	Kranmärkning	4
1.1.4	Kemikalier	5
1.1.5	Klimatväxling	5
1.1.6	Återvinning av IT-material	6
1.1.7	Uppföljning av indirekt miljöpåverkan genom beslut	7
1.1.8	Löpande kompetensutveckling	7
1.1.9	Miljörevisionens påpekanden under 2022	7

1.1 Uppföljning av socialförvaltningen

Hisingens kartlagda miljöpåverkan

Förvaltningen har identifierat nedan områden som miljöpåverkande inom förvaltningens rådighet. Områdena ingår i förvaltningens vägledning för systematiskt miljöarbete och uppföljning sker i de flesta fall två gånger per år men som minst sker uppföljning årsvis. Uppföljning sker genom på förhand inbokade möten med mobilitetsansvarig, chemsoftadministratör, inköpsansvarig samt lokalansvarig vilka tillsammans utgör socialförvaltningen Hisingens miljöorganisation.

I enlighet med miljöledningssystemet redovisas årets uppföljning i samband med årsrapport under februari varje år.

1.1.1 Fordon

Förvaltningens primära miljöpåverkan utgörs av nyttjandet av fordon. Dessa används vid besök hos klienter, till exempel vid besök i familjehem som kan vara placerade på annan ort. Förvaltningen hyr dessa fordon genom Göteborgs stads leasing AB.

Förvaltningen utgår från beslutad policy för resor i tjänsten vilket innebär att:

- de minst klimatpåverkande färdmedlen ska väljas
- resor ska genomföras på ett kostnadsmedvetet sätt
- färdväg och logi ska väljas så att arbetstiden utnyttjas effektivt
- webb- och videomöten ska ersätta resor när det är lämpligt
- säkerhet och arbetsmiljö ska vägas in vid val av resa.

För att alltid få en påminnelse om rutinen har förvaltningens mobilitetsansvarige placerat rutinen överst på den internetsida där bokningsinformation om bilar framgår.

Förvaltningsledningen har fattat beslut om att antalet bilar ska minska. Kvarstående antal bilar ska motsvara verksamhetens behov av förflyttning i tjänsten till exempel när det rör besök hos familjehemsplacerade barn.

Vid ingång i ny organisation 2021 har 33 bilar identifierats och trots behov av ökning inom fältverksamheten under 2021 har nettot minskat till 28 fordon under 2022. Förvaltningen har identifierat ytterligare fordon som kan vara möjliga att säga upp inom en snar framtid men behöver mer tid för att säkerställa att behov saknas och mäter nyttjandegraden löpande. Vid byte till nya fordon krävs lite mer tid för att säkerställa ett stabilt nyttjande.

Förvaltningen kommer behålla målet att minska antalet fordon under 2023 i verksamhetsplanen.

Göteborgs Stad har tagit beslut om att stadens fordon ska vara fossilfria. Förvaltningen jobbar mot detta mål och ser att det är möjligt att nå till 2023. Under året har utbyte av 15 fordon skett mot fossilfritt bränsle vilket innebär att totalt 26 fordon har bytts ut till gas från start av ny förvaltning. Byte av kvarstående två fordon pågår och förvaltningen ser över möjligheten till elfordon i dessa två fall. Elfordon är möjliga att nyttja vid kortare sträckor. Förvaltningen bedömer att uppdraget om byte till fossilfri fordonsflotta är uppfyllt.

Vidare ses behovet av tjänstecyklar över. Det finns en planering att köpa in 2 per socialkontor under nästkommande år för att sedan utvärdera om fler eller färre behövs för att på så sätt även minska behovet av nyttjandet av fordon vid korta resor inom staden.

1.1.2 Engångsmaterial

KF har beslutat att inköp av engångsmaterial ska minska.

Inköp av engångsmaterial för 2021 följdes upp under maj månad 2022 då förvaltningen för Inköp och upphandling ställt samman en lista med relevanta produkter för samtliga förvaltningar i staden. Totalt har Hisingen under 2021 köpt in engångsmaterial för 23 500 kr 2021. Framför allt är det Fritidsverksamheten som köpt in engångsmaterial i form av till exempel pappersmuggar och servetter. Materialet används vid aktiviteter utomhus tillsammans med ungdomar.

Uppföljning har gjorts för perioden januari till november 2022. Om man bortser från inköp av hushållspapper, vilket bedöms nödvändigt, är summan omräknad till 12 månader cirka 17 500 kronor vilket tyder på att en minskning skett. Det är fortfarande förvaltningens utförarverksamheter som har huvuddelen av inköpen och dessa utgörs primärt av servetter och pappersbägar. Detta material bedöms som tidigare vara svårt att ersätta med annat än engångsmaterial då det primärt nyttjas vid utflykter och aktiviteter.

Information från inköp och upphandling visar att samtliga förvaltningar kommer erhålla statistik för helåret 2022 under våren 2023.

1.1.3 Kranmärkning

Socialförvaltningen Hisingen har under 2021 infört Kranmärkning. Kranmärkning innebär att förvaltningen ska använda kranvatten i stället för buteljerat vatten. Detta gäller i alla våra verksamheter. Kranmärkt är en

nationell hållbarhetsmärkning för verksamheter som väljer kranvatten framför vatten på flaska, burk eller tetrapack. Hela Göteborgs Stad ska bli Kranmärkt, vilket innebär att samtliga förvaltningar och bolag i Göteborgs Stad kommer att sluta köpa in buteljerat vatten.

Avdelningschefer ansvarar för att kranmärkningen efterlevs.

Under året har förvaltningen undersökt möjligheten att på förvaltningsnivå följa upp inköpen av buteljerat vatten. Då potentiella inköp görs tillsammans med andra livsmedel behöver varje faktura granskas. En sådan uppföljningsmetod bedöms ineffektiv och administrativt tung. Under 2023 fortsätter förvaltningen att undersöka om det finns mer effektiva möjligheter att säkerställa att inköp av flaskvatten inte sker.

1.1.4 Kemikalier

Under året har förvaltningen skapat en rutin för hur inköp av kemikalier ska anmälas till förvaltningens chemsoftadministratör. Vidare har en aktivitetskod skapats för att ytterligare fånga inköpen som sker ute i verksamheten. Detta är nödvändigt då förvaltningen inte har möjlighet att ha chemsoftadministratörer i varje avdelning.

Efterhand inköpen görs läggs de in i chemsoft. Kemikalierna är få och har primärt utgjorts av diskmedel, handsprit och rengöringsmedel.

Vidare har riskbedömning skett i chemsoft över respektive kemikalie. Samtliga registrerade kemikalier saknar utfasningsämnen. Samtliga kemikalier bedöms vara säkra förutsatt att ändamålsenlig hantering sker.

1.1.5 Klimatväxling

Göteborgs kommunfullmäktige beslutade år 2009 (2009 nr 85) att alla stadens förvaltningar och helägda bolag ska klimatkompensera sina resor. De klimatkostnader som uppstår vid resor i tjänsten ska investeras i klimatåtgärder som leder till minskade koldioxidutsläpp från tjänsteresor. Åtgärderna ska stödja resfria möten, fler resor med kollektivtrafik och cykel men också minska fossilbränsleanvändningen i egna fordon. Resor med privat bil i tjänsten, arbetsgivarens bil och bilpool, flyg och taxi ska klimatväxlas.

Förvaltningen erhåller uppföljning från Trafikkontoret över utförda resor under föregående år. Klimatutsläppet beräknas med hjälp av schabloner för utsläpp per km eller liter drivmedel. Utsläppen summeras som koldioxidekvivalenter, vilket innebär att climateffekten av olika växthusgaser summeras till koldioxid. Koldioxidvärdet räknas om till en

”klimatkostnad” genom att multiplicera 1 kg koldioxid med 1,50 kr.
Förvaltningen har lämnat in uppgift om 2021 års resor vilket utgjorde 97 138 kr.

Fördelning (tkr)	2019 års resor	2020 års resor	2021 års resor
Tjänsteresor med privat bil	--	0	20 041
Drivmedel till stadens fordon	--	3 833	66 564
Taxiresor	--	1 536	597
Flygresor	--	0	9 936
Summa årets klimatväxling		5 369	97 138

Utförda flygresor avser myndighetsutövningen där resor bland annat behöver företas för att hämta ett barn.

Förvaltningen har övervägt att ansöka om klimatväxlingsmedel för att köpa in tjänstecyklar. Det är dock resurskrävande att administrera ansökan om medel samt löpande under ett par år följa upp om tjänstecyklarna inneburit en minskning i tjänsteresor. Förvaltningsledningen har beslutat att inte ansöka om medel ur fonden av det skälet. Dock går förvaltningen ändå vidare med att undersöka om behov finns av tjänstecyklar. En enkät har sänts ut som visade ett intresse. Förvaltningen avser placera ut ett fåtal cyklar vid socialkontoren för att se om antalet motsvarar behov eller behöver öka eller minska.

1.1.6 Återvinning av IT-material

Vid tömning av förbrukade IT-material ska hanteringen ske så miljömässigt korrekt som möjligt och återvinning ska se när det är möjligt. Förvaltningen erhåller vid tömning en redovisning av leverantören över hur mycket förbrukad IT-material som kunnat återvinnas och hur mycket detta motsvarar i energibesparing och minskning av utsläpp växthusgaser.

Tömning av IT-material sker i regel 2–3 gånger per år.

Från uppföljningen i september 2022 framgår att total besparing koldioxidekvivalenter (kg CO₂e) är 805. Total besparing av energiåtgång (MJ) är 11 802.

Ovan energiåtgång kan jämföras med driften av 316 kylskåp ett år eller att värma upp 13 lägenheter. Energiåtgången kan också jämföras med 18 bilresor Stockholm - Göteborg tur och retur.

1.1.7 Uppföljning av indirekt miljöpåverkan genom beslut

Den del av förvaltningens verksamhet där effekter kan bli en följd av beslut och uppdrag bedöms i nuläget inrymmas inom området stadsutveckling. Förvaltningen bidrar i detaljplanearbete och stadsutvecklingsprogram, i samråd och granskningsskede lyfter förvaltningen hållbarhetsdimensioner. I dessa ska förvaltningen i första hand uttala sig om sociala aspekter i föreslagna byggplaner utifrån förvaltningens kärnverksamhet och rådighet. Förvaltningen ser det dock också som viktigt att påvisa de klimat och miljöaspekter som föreslagen stadsutveckling kan få till följd. Exempelvis kan det röra sig om synpunkter om risk för ökning av biltrafik eller att påvisa naturvärden. Genom dessa remissvar bidrar förvaltningen indirekt till stadens utveckling på miljöområdet.

Förvaltningen har inte rådighet över det slutliga beslutet rörande detaljplaner men har valt att följa i hur många yttranden som det ekologiska perspektivet har nämnts.

Av 15 detaljplaner har förvaltningen yttrat sig om det ekologiska perspektivet i 8, det vill säga 53 %. Områden som berörts har handlat om trafik kopplat till stadens miljömål, biologisk mångfald och påverkan på naturområden.

Under 2023 ser förvaltningen över om sättet att mäta perspektivet fortfarande bedöms adekvat.

1.1.8 Löpande kompetensutveckling

Förvaltningen avser fånga de relevanta utbildningar som erbjuds under året. Inköpssamordnare har gått utbildning avseende miljöperspektiv vid inköp.

Kompetensutveckling som identifierats är hur tankning av bilar med gas går till. En utbildningsvideo har tillgängliggjorts på sidan för bokning av bilarna.

Vidare har chemsoftadministratör och förvaltningscontroller deltagit vid Inspiration i kemikaliearbetet 23 maj 2022.

Förvaltningen har efterfrågat web-utbildningar från miljöförvaltningen som stöd i arbetet. Web-utbildning kommer finnas på plats under början av 2023.

Förvaltningens miljö-sida på intranätet länkar till [Miljöarbete i staden - Göteborgs Stads intranät \(goteborg.se\)](#) där utbildningen kommer finnas. Under 2023 kommer blänkare göras till all personal i förvaltningen.

1.1.9 Miljörevisionens påpekanden under 2022

Under 2022 har miljöförvaltningen utfört sin årliga miljörevision.

Miljörevisionen har inneburit följande utveckling i förvaltningens miljöledningssystem:

- Förtydligande av roller och befogenheter
- Förtydligande av för miljöområdet gällande lagar och förordningar som har bäring på förvaltningens kärnverksamhet.
- Ny kartläggning av miljöaspekter har skett och dokumenterats.
- Synpunktshantering med miljöfokus är införd och kommunicerad till alla medarbetare under september -22.

Kvarstående punkter att arbeta vidare med under 2023:

- Arbeta vidare med riskbedömning samt arbetet med interna kontroller. Förvaltningen avser skapa en excelfil som redogör för när kontroller sker.
- Säkerställa efterlevnad av lagar och rutiner kring det systematiska miljöarbetet. Förvaltningen har efterfrågat stöd av miljöförvaltningen då det är där huvudkompetensen kring miljölagstiftningen finns. Socialförvaltningen Hisingens huvudkompetent utgörs av annan lagstiftning. Denna fråga kan behöva invänta nästkommande års miljörevision för vidare dialog om omhändertagande.

Förvaltningen ser över möjligheten att införskaffa en bevakningstjänst över miljölagstiftning under 2023.

- Fortsätt att utveckla avvikelshanteringen. Förvaltningen kan behöva invänta nästkommande års revision för att säkerställa vad som är en avvikelse inom det miljöområde som befinner sig inom förvaltningens rådighet.
- Fortsätt att utveckla och fastställa systematik i förbättringsarbetet så att beslut om åtgärder för ökad måluppfyllelse kan fattas samt nödvändiga resurser avsätts.

När det gäller ovan påpekande är förvaltningens bedömning att nödvändiga resurser läggs i form av funktioner och att förvaltningens organisation är adekvat utifrån kärnverksamhet och reglemente. Förvaltningsdirektör har utsett relevanta funktioner att arbeta med miljöområdet. Förvaltningen bedömer också att det finns en systematik i den löpande uppföljning som sker tillsammans med utsedda funktioner. Fortsatt diskussion behöver tas med miljöförvaltningen för att utröna vad som ytterligare bedöms behövas för att säkerställa detta område.

